
Semeastar 1 2014-15

BA Cànan Is Cultar

Tìotal a' Mhodail:	An t-Aos-Dàna
Còd a' Mhodail:	UQ510704
Là agus Ceann-là	Diciadain 10 Dùbhlachd 2014
Uair is Ùine	13.30-15.30

'S fhiach an deuchainn seo 34% de na comharran a ghabhas faighinn gu h-ìomlan sa mhodail.

Faodar faclairean a chleachdadh.

Chan fhaodar stuth sgrìobhte sam bith eile a thoirt a-steach do sheòmar na deuchainn.

Gheibhear còig mionaidean airson na ceistean a leughadh aig toiseach na deuchainn.

Faodaidh oileanaich notaichean a ghabhail sa chòig mionaidean seo.

Tha ceithir ceistean san deuchainn seo. Feumaidh tu DÀ cheist a fhreagairt a-mach às na ceithir ceistean seo.

Tha an t-aon luach fa chomhair gach ceist.

Cuir an àireamh oileanaich agad, agus àireamh an ionaid-mheasaidh a-mhàin aig mullach gach leabhair-fhreagairt.

Na cuir d' ainm air gin de na duilleagan.

Cuir loidhne tro notaichean nach eil thu ag iarraidh a bhith air an cunntadh.

Na sgrìobh ach air aon taobh den duilleig.

Freagair DÀ cheist a-mach às na ceithir.

1. Leabhar Deadhan Lios-Mòir agus 'Duanaire na Sracaire'

A Dhubhghaill, a chompánach,
a mheic Eóin na lann líomhtha,
'gá bhfuil iúl na lorgánach,
déan an Duanaire sgríobhadh.

Sgríobh go fiosach fireólach
a seanchas is a gcaithréim;
ná beir duan ar mhísheóladh
go a léigheadh go Mac Cailéin.

Ná biodh annsan domhan-sa
do shagart ná do thuathach
'gá bhfuil ní 'na gcomhghar-san
nach cuirthear é san Duanaire.

- Eadar-theangaich na rannan gu h-àrd gu Beurla no gu Gàidhlig na h-Alba. (40)
- Dè an seòrsa cruinneachaidh a bha ann an Leabhar an Deadhain? (30)
- Thoir cunntas mionaideach air meadrachd na ciad rainn. (30)

2. Tighearnas nan Eilean

I dtosach Clainne Domhnaill
do bhí foghlaim 'gá fáithneadh,
agus do bhí 'na ndeireadh
feidhm is eineach is náire.

Ar bhrón agus ar thuirse
do thréigeas tuigse is foghlaim;
gach aoinní ortha thréigeas:
ní h-éibhneas gan Chlainn Domhnaill.

Dobadh tréan gaoth ag tíorain
fán aicme chríonna chomhnairt:
gé táid i ndiu fá dhímheas,
ní h-aoibhneas gan Chlainn Domhnaill.

- Eadar-theangaich na rannan gu h-àrd gu Beurla no gu Gàidhlig na h-Alba. (40)
- Minich mar a thug Tighearnas nan Eilean brosnachadh dhan Aos-Dàna. (30)
- Thoir cunntas mionaideach air meadrachd na treas rainn. (30)

3. Bàrdachd mholaidh

Cruithneacht dearg ar maghaibh míne
fá Thomaltach chosnas Chéis;
bídh ar clár collbhán uí Cholla
lomlán a droma ar gach déis.

Lacht milis ag buaibh i mbuaitibh,
branar fa féaraighe fonn;
fá h-árainn mhín is fá monadh
tír álainn fá toradh trom.

Míolchoin gharga ar iallaibh órdha
ag Tomaltach 's ceann ar cách;
sguir go moch san aonach uallach
mán loch bhraonach bhuaadhach bhláth.

- a. Eadar-theangaich na rannan gu h-àrd gu Beurla no gu Gàidhlig na h-Alba. (40)
- b. Dè na feartan a bha aig bàird-mholaidh rin lorg sna cinn-chinnidh, agus dè tha na rannan seo gu h-àraidh a' dearbhadh? (30)
- c. Thoir cunntas mionaideach air meadrachd na treas rainn. (30)

4. Amour Courtois

Soraidh slán don oidhche a-réir
fada géar ag dul ar ccúl;
dá ndáiltí mo chur i ccroich,
is truagh nách í a-nocht a tús.

Atáid dias is tigh-se a-nocht
ar nách ceileann rosg a rún;
gion go bhfuilid béal re béal
is géar géar silleadh a súl.

Tocht an ní chuireas an chiall
ar shilleadh díochra na súl
cá feirde an tocht do-ní an béal
sgéal do-ní an rosg ar a rún?

- a. Eadar-theangaich na rannan gu h-àrd gu Beurla no gu Gàidhlig na h-Alba. (40)
- b. Mìnich na gnàthasan cùirteil a tha a' nochdadh san earrainn seo agus beagan de dh'eachdraidh na gnè-litreachais seo. (30)
- c. Thoir cunntas mionaideach air meadrachd rann a h-aon. (30)